Viite: Maa- ja metsätalousvaliokunnan lausuntopyyntö asiasta VNS 3/2026 vp

Sahateollisuuden lausunto valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2027—2030

Pyydettynä lausuntona Sahateollisuus ry toteaa seuraavaa:

1. Yleistä

Sahateollisuus ry pitää tärkeänä, että hallitus tunnistaa julkisen talouden vakavan tilanteen sekä tarpeen vahvistaa talouskasvua, investointeja ja vientiä. Suomen talous tarvitsee tässä tilanteessa ratkaisuja, jotka vahvistavat kilpailukykyä, vientiä ja investointeja – eivät uusia rakenteellisia kustannuksia tai keskeisten vientialojen toimintaedellytyksiä heikentävää sääntelyä.

Sahateollisuus pitää myönteisenä, että hallitus korostaa investointien, infrastruktuurin, viennin ja yritystoiminnan merkitystä talouskasvun vahvistamisessa sekä pyrkii vahvistamaan Suomen kilpailukykyä vientivetoisen kasvun kautta. Puuta jalostava teollisuus, erityisesti sahateollisuus on Suomen aluetalouden, vientitulojen ja huoltovarmuuden kannalta keskeinen toimiala. Sahateollisuus tuo merkittäviä vientituloja Suomeen, ylläpitää työllisyyttä erityisesti maakunnissa sekä tukee investointeja koko metsäbiotalouden arvoketjussa. Kotimaisen puuraaka-aineen saatavuus ja kilpailukykyinen sahateollisuus ovat myös osa Suomen huoltovarmuutta ja taloudellista resilienssiä muuttuneessa turvallisuusympäristössä.

2. Kansallinen ennallistamissuunnitelma

Sahateollisuus ry:n mielestä ennallistamisasetuksen kansallinen toimeenpano voi aiheuttaa merkittäviä lisäkustannuksia julkiselle taloudelle sekä heikentää puun saatavuutta. Metsien käyttörajoitusten lisääminen, uusien velvoitteiden toteuttaminen ja mahdolliset huonosti kohdennetut lisäsuojelutoimet nostaisivat kustannuksia ja heikentäisivät investointiedellytyksiä koko sektorilla. Samalla epävarmuus puun saatavuudesta voi hidastaa uusien teollisten investointien toteutumista Suomessa. Tämä olisi ongelmallista tilanteessa, jossa Suomen julkinen talous on syvästi alijäämäinen.

Sahateollisuus korostaa, että ennallistamisasetuksen toimeenpanossa tulee tehdä kattava vaikutusarvio puun saatavuudesta, teollisuuden kilpailukyvystä, työllisyydestä ja julkisista kustannuksista. Kansallisessa valmistelussa tulee hyödyntää kaikki asetuksen mahdollistamat joustot ja välttää ratkaisuja, jotka aiheuttavat Suomelle verrokkimaita suurempia kustannuksia. Metsäluonnon tilan vahvistamiseksi entisestään tulee tehdä järkevästi kohdennettuja toimia.

3. METSO- ja METKA-rahojen turvaaminen

Luonnon monimuotoisuuden vahvistamisessa tulee ensisijaisesti hyödyntää jo olemassa olevia vapaaehtoisia ja kustannustehokkaita keinoja. METSO-ohjelma on osoittanut, että luonnonsuojelun tavoitteita voidaan saavuttaa tehokkaasti maanomistajien hyväksynnällä ja vapaaehtoisuuteen perustuvilla toimintamalleilla. Myös METKA-järjestelmän kautta toteutettavat luonnonhoito- ja ympäristötoimet tukevat monimuotoisuutta käytännönläheisesti.

Sahateollisuus ry pitää tärkeänä, että METSO- ja METKA-rahoituksen taso turvataan myös julkisen talouden tiukassa tilanteessa. Vapaaehtoisiin kannustimiin perustuvat järjestelmät ovat julkisen talouden näkökulmasta kustannustehokkaampia ja yhteiskunnallisesti hyväksyttävämpiä kuin laajat

käyttörajoitukset tai hallinnollisesti raskaat velvoitteet.

4. Sahateollisuuden vientiohjelma

Sahateollisuus ry esittää lisättäväksi vuosille 2027-2030 2 miljoonan euron rahoitusta sahateollisuuden vientiohjelmaan. Tavoitteena on vahvistaa suomalaisen sahateollisuuden vientiä sekä uusilla että nykyisillä markkinoilla. Viennin kasvattaminen vahvistaisi Suomen vaihtotasetta, alueellista työllisyyttä ja julkisen talouden veropohjaa.

Ohjelman painopiste olisi suomalaisen sahateollisuuden tuotteiden vienninedistämisessä erityisesti markkinoilla, joilla nähdään kasvupotentiaalia, kuten Yhdysvalloissa, Arabiemiirikunnissa ja Vietnamissa. Kohdemaat määriteltäisiin tarkemmin yhteistyössä sahateollisuuden kanssa. Ohjelmaan sisältyisi vienninedistämismatkoja, osallistumista kansainvälisiin messuihin sekä suomalaisen sahateollisuuden yhteisen brändin vahvistamista.

Ohjelmassa vahvistettaisiin Team Finland -verkoston resursseja sahateollisuuden vienninedistämisessä keskeisillä markkina-alueilla sekä nimettäisiin maa- ja metsätalousministeriöön kokoaikaiset vastuuhenkilöt koordinoimaan ohjelmaa yhdessä teollisuuden kanssa.

Sahateollisuus korostaa, että ohjelman tulee rakentua tiiviissä yhteistyössä ministeriöiden ja yritysten kanssa sekä palvella aidosti myös pk-yritysten tarpeita. Keskiössä tulee olla sahateollisuuden puutuotteiden viennin edistäminen, ei yleinen puurakentamisen vienninedistäminen. Puurakentamiseen tulee panostaa nimenomaan kotimaassa.

5. Puurakentamisen edistäminen

Puupohjaiset tuotteet ovat keskeinen osa vihreää siirtymää ja ilmastoratkaisuja. Puun käyttö rakentamisessa ja pitkäikäisissä tuotteissa sitoo hiiltä ja korvaa fossiilisia materiaaleja. Puurakentamisella on iso merkitys myös talouskasvun, investointien ja vähähiilisen rakentamisen edistämisessä.

Rakennussektorin muuttamisessa ilmastoystävällisemmäksi tarvitaan pitkäjänteisiä ja ennakoitavia toimia, jotka lisäävät puun käyttöä rakentamisessa. Puurakentamisen edistäminen tukee myös EU:n rakennussektorin päästövähennystavoitteita ja vähähiilisen rakentamisen siirtymää. Sääntelyn osalta uusien rakennusten hiiliraja-arvoja tulee kiristää asteittain siten, että ne kannustavat vähäpäästöisiin materiaaliratkaisuihin. Julkiselle sektorille tulee asettaa kunnianhimoiset puurakentamisen tavoitteet sekä toimiva seuranta niiden toteutumiselle.

Julkisen talouden puolella Sahateollisuus ry pitää tärkeänä, että tutkimus-, kehitys- ja innovaatiopanostuksia kohdennetaan nykyistä vahvemmin puurakentamisen kaupallistamiseen ja teollisiin ratkaisuihin. Lisäksi alan koulutukseen ja osaamiseen on panostettava koko arvoketjussa, jotta osaavan työvoiman saatavuus voidaan turvata.

6. Yhteenveto

Sahateollisuus ry katsoo, että JTS-prosessissa tulee:
1. varmistaa, ettei ennallistamisasetuksen toimeenpano aiheuta suuria kustannuksia julkiselle taloudelle ja heikennä teollisuuden puun saatavuutta,
2. turvata METSO- ja METKA-ohjelmien rahoitus pitkäjänteisesti,
3. rahoittaa uutta sahateollisuuden vientiohjelmaa, jolla luodaan kestävää kasvua Suomeen.

Helsingissä 11.5.2026,

Pirita Lindell, Sahateollisuus Ry